

Ortaokul Öğrencilerine Deyim Öğretiminde Dijital Öykü Kullanımının Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi*

Yavuz Selim TOYGAR**
Kübra ŞENGÜL***

Öz

Çalışmada deyimlerin öğretiminde dijital öykü kullanımının başarıya etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Karma yöntemin kullanıldığı araştırmanın nicel boyutunu tek gruplu öntest-sontest deneysel desen, nitel boyutunu ise olgubilim çalışması oluşturmaktadır. Çalışma grubu, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Nevşehir ilindeki bir ortaokulun 7. sınıfında öğrenim gören 22 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen deyimlere ilişkin başarı testi ve yapılandırılmış bireysel görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sürecinde 7. sınıf Türkçe ders kitabında uygulama dönemine denk gelen metinlerde tespit edilen 26 deyim araştırmacıların hazırladığı öykülerde işlenmiş, son olarak hazırlanan öyküler dijital öykü biçimine getirilmiştir. Öntest ve sontest olarak deyimlere ilişkin başarı testi uygulanmıştır. Bu süreç içerisinde yapılandırılmış bireysel görüşme formu aracılığıyla çalışmaya ilişkin nitel veriler toplanmıştır. Uygulama bitiminden 3 hafta sonra ise kalıcılık testi uygulanmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizi sonucunda dijital öykülerin deyim öğretimindeki başarıyı artırdığı ve öğrenmede kalıcılık sağladığı ve nitel verilerin analizi sonucunda ise dijital öykülerle deyim öğretiminin öğrenciler tarafından eğlenceli, kolaylaştırıcı ve öğretici birer etkinlik olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital öykü, deyim öğretimi, söz varlığı, başarı, Türkçe öğretimi

The Effect of Using Digital Story in Teaching Idioms to Lower Secondary School Students on Success and Permanence

Abstract

The aim of the study was to examine the effect of using digital stories on success in teaching idioms. The quantitative dimension of the mixed method research consisted of a single-group pretest-posttest experimental design, and the qualitative dimension consisted of a phenomenology study. The study group consisted of 22 students studying in the 7th grade of a lower secondary school in Nevşehir in the 2021/2022 academic year. An achievement test on idioms developed by the researchers and a structured individual interview form were used as data collection tools. During the research process, 26 idioms identified in the texts of the 7th grade Turkish textbook corresponding to the application period were processed in the stories prepared by the researchers. Finally, the prepared stories were converted into digital story format. An achievement test on idioms was applied as pretest and posttest. During this process, qualitative data regarding the study was collected through a structured individual interview form. A permanence test was applied 3 weeks after the end of the application. As a result of the analysis of the quantitative data

* Bu makale, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Doç. Dr. Kübra ŞENGÜL danışmanlığında hazırlanan "Ortaokul Öğrencilerine Deyim Öğretiminde Dijital Öykü Kullanımının Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

** Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Nevşehir, y.s.toygar@gmail.com, ORCID: orcid.org/ 0000-0002-2117-7222

*** Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Nevşehir, kubratursengul@gmail.com, ORCID: orcid.org/ 0000-0002-0307-9805

obtained, it was determined that digital stories increased the success in teaching idioms and provided permanence in learning, while, as a result of the analysis of qualitative data, it was determined that teaching idioms with digital stories was seen as an entertaining, facilitating and instructive activity by the students.

Keywords: Digital story, idiom teaching, vocabulary, success, Turkish teaching

Giriş

Bireyin doğumundan itibaren edinmeye başladığı ana dili sosyal ve akademik yönden gelişimde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle okullarda sistemli olarak Türkçe eğitimi dersleri verilmektedir. Bu eğitimde temel amaç bireylerin temel dil becerilerindeki yetkinliklerini artırmak ve söz varlıklarını geliştirmektir. Söz varlıklarının içerisinde önemli bir yeri de deyimler kaplamaktadır. Deyim sözcüğü TDK tarafından “Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir.” şeklinde ifade edilmiştir (<http://sozluk.gov.tr>). Aksan’a (2005) göre deyim, “Bir dili konuşan toplumun dünya görüşünü, yaşam biçimini, çevre koşullarını, gelenek, görenek ve inançlarını, önem verdiği varlık ve kavramları, kısacası, maddi ve manevi kültürünü yansıtan, o toplumun düşünme biçimini, hatta nükte ve buluşlarını ortaya koyan, dilbilim, yazın ve halkbilim açısından da önemli olan sözlerdir.” Korkmaz (2019) ise deyimleri “Gerçek anlamından farklı bir anlam taşıyan ve çekici bir anlatım özelliğine sahip olan kelime veya kelime grubu” olarak tanımlamıştır. Bu tanımlardan hareketle deyimlerin bir toplumun kültüründen doğmuş, kalıplaşmış sözcük grupları olduğu ortaya çıkmaktadır. Sinan (2015), çok sayıda kaynak üzerinde gerçekleştirdiği deyimlerle ilgili dizin çalışmasında 17.000’in üzerinde deyim varlığına ulaşmış; en az yirmi kaynaktan yer alan ve en çok bilinen/kullanılan deyimlerin sayısını yaklaşık 5000 olarak tespit etmiştir. Bu sayılar deyimlerin Türkçenin içerisinde oldukça büyük yer tuttuğunun da net bir göstergesi durumundadır. Deyimler Türkçenin zenginliğinin bir göstergesi olmasının yanı sıra dilin kültürel yönünü destekleyen ve işleyen mühim unsurlardır (Mete, 2014). Türkçenin sahip olduğu bu zengin malzemedan yararlanmak, ana dilinde yetkin olmanın da bir göstergesidir. Deyimleri kullanmak kişiye iletişim açısından da büyük kolaylıklar sağlamaktadır. İçinde bulunulan durumlar, sahip olunan duygular, deyimler sayesinde kısa ve öz biçimde ifade edilebilmektedir. Bu açılarından bakıldığında Türkçe öğretiminde deyimlere yer verilmesi büyük önem taşımaktadır. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda deyimlerle ilgili kazanımlar ve açıklamaları yer almaktadır. İlk olarak ilkökul seviyesinde deyimlerden bahsedilmekte, sonraki sınıf seviyelerinde de deyimlerle ilgili kazanımlar yer almaktadır. Programda yer alan kazanımlar ve açıklamalar incelendiğinde deyimlerin anlama ve anlatma becerileri içerisindeki önemi görülmektedir. Deyimlerin metnin bağlamına olan katkısı üzerinde ortaokuldaki her sınıf kademesi üzerinde durulmuş ve metin temelli bir öğretim benimsenmiştir (MEB, 2019). Bu nedenle bu mühim konu üzerine eğilmek ve kullanılacak farklı tekniklerle öğretimin niteliğini artırmak Türkçe öğretiminin daha başarılı olmasına katkı sağlayacaktır.

Ana dili eğitiminin sistematik olarak gerçekleştirildiği okullarda kullanılan temel araç ders kitaplarıdır. Türkçe öğretimi de ders kitapları aracılığıyla yapılmakta ve belirlenen kazanımlar kitaplarda yer alan etkinlikler aracılığıyla öğrencilere kazandırılmaktadır. Ders kitaplarına bakıldığında deyim öğretimiyle ilgili yer alan etkinlikler deyimlerin anlamını tahmin etme, sözlük aracılığıyla anlamını bulma ve cümlede kullanma çalışmaları etrafında şekillenmektedir (Türkben, 2019). Bu etkinlikler hemen hemen her sınıf düzeyindeki deyim etkinliklerinde sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak alanyazın incelendiğinde klasik yöntemlere göre etkililiği incelenen Kavramsal Anahtar Modeli’nin kullanılması (Çalışkan, 2013), karikatürlerin kullanılması (Güney Mürsel, 2009; Mete, 2014; Varışoğlu, Şeref, Gedik ve Yılmaz, 2014), resim ve hikâye destekli deyim öğretiminin kullanılması (Örge, 2003; Mete, 2014), metinsel bağlamın kullanılması (Balaban, 2019), eğitsel oyunların kullanılması (Özbay ve Akdağ, 2013), dramatizasyon ve öykü okuma tekniğinin kullanılması (Kazıcı, 2008; Bayrak ve Şahin, 2019) ve çoklu ortam materyallerinin kullanılması (Kaban ve Bulut, 2020) gibi yöntemler daha başarılı olmuştur. Yine alanyazın incelendiğinde ana dili eğitimi içerisinde yapılan deyim öğretimi çalışmalarında dijital öykülerin kullanımı ve etkililiği ile ilgili çok az çalışmaya rastlanılmıştır. Bunlardan birinde Sarıoğlu (2022) ilkökul ikinci sınıf öğrencilerine yönelik deyim ve atasözü öğretimi çalışmalarında dijital öykü kullanımının etkisini araştırmıştır. Çalışma sonucunda dijital öykülerle yapılan etkinliklerin ilkökul

öğrencilerinin deyim ve atasözü öğrenmelerinde etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ortaokul düzeyinde rastlanan çalışmada da Atatekin, İstanbullu ve Korkmaz (2023) dijital öykü kullanılarak yapılan atasözü ve deyim öğretiminin akademik başarıyı anlamlı düzeyde artırdığını tespit etmiştir.

İçinde bulunduğumuz çağın ortaya çıkardığı teknolojik gelişmeler sayesinde gelişen bilişim araçlarının bir ürünü de dijital öykülerdir. Dijital öykü anlatımının her şeyden önce dijital biçime dönüştürülmüş hikâyeler olduğunu vurgulamak gerekir (İnceelli, 2005). Dijital öykü; grafiklerin, metinlerin, kaydedilmiş seslerin, videoların ve müziklerin çeşitli multimedya araçlarıyla bir araya getirilmesi sonucu oluşturulan birkaç dakikalık öykülerdir (Robin, 2006). Bu tanımlardan hareketle dijital öykülerin; görsel, ses, metin ve müziğin birleşmesi sonucu oluşturulmuş birkaç dakikalık video hikâyeler olduğu söylenebilir.

Dijital öykü ve dijital öykü anlatımının tarihine bakıldığında Joe Lambert ve Dana Atchley isimleri ön plana çıkmaktadır (Robin, 2008). 1980'li seneler dijital öykü anlatımının ortaya çıkış zamanı olmasına karşın, daha fazla dikkat çekmesi, rağbet görmesi ve desteklenmesi bu tarihlerden yaklaşık on yıl sonra gerçekleşmiştir (Küngerü, 2016). Dijital öykü kavramının ortaya çıkış noktası olarak Amerika Birleşik Devletleri yer almaktadır. Dijital öyküler, 1980'lerin sonunda insanlıkla buluşmuş olsa da günümüzün gelişmiş teknolojileri sayesinde her yaşta kişi kolaylıkla dijital öykülerle ilgilenebilmektedir (Yürük, 2015). Bu açıdan bakıldığında teknolojinin hayatımızın her alanına girdiği bir dönemde eğitim-öğretimin niteliğini artırmak için dijital öykülerden de faydalanmak meşakkatli bir şey olmaktan çıkmıştır.

Dijital öykülerin birçok farklı türü olduğunu ifade eden Robin (2006), dijital öyküleri üç ana başlığa ayırmıştır:

- Kişisel Öyküler: Kişilerin hayatlarındaki önemli olayları içeren kişisel deneyimlerin aktarıldığı hikâyelerdir (Kocaman Karoğlu, 2015). Dijital hikâyeler üretmenin en popüler nedenlerinden biri, kişisel bir anlatı yaratmaktır (Robin, 2006).
- Tarihi Öyküler: Tarihi olayları konu alan dijital öykülerdir.
- Bilgilendirici veya Öğretici Öyküler: Bu tür dijital öyküler, öncelikle pek çok farklı içerik alanında eğitim içeriklerini aktarmak için kullanılır. Öğretmenler bu türdeki dijital hikâyeleri öğrencilerine matematik, fen, sanat, teknoloji ve tıp gibi çeşitli konularda bilgi vermek için kullanabilirler (Robin, 2008).

Dijital öykülerin eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılması daha çok üçüncü tür öykülerle ilgili bir kavramdır. Öğretmenler, bir içeriği tanıtmak ve yeni fikirler sunarken öğrencilerin dikkatini çekmek için önceden oluşturulmuş dijital hikâyeleri bir öğretim aracı olarak öğrencilerine gösterme seçeneğine sahiptir. Kendi dijital öykülerini oluşturabilen öğretmenler, bu sayede öğrencilerin içeriğe katılımını sağlayabilecek, aynı zamanda bir öyküde sunulan konular hakkında tartışmayı kolaylaştırabilecek ve soyut bilgileri daha anlaşılır bir hâle getirebilecektir (Robin, 2008). Dijital hikâyeleri etkili bir şekilde kullanan öğretmenler, öğrencilerinin derse katılımını ve içeriğin anlaşılabilirliğini artırabilmektedir. (Alismail, 2015). Öğretmenler tarafından oluşturulan hikâyeler; bir dersi çekici hâle getirmek, multimedya müfredata entegre etmek, zor içeriği daha anlaşılır hâle getirmek ve sınıfta bir konu hakkında yapılacak tartışmaları kolaylaştırmak için oldukça elverişli materyallerdir (Lunce, 2011). Eğitimde dijital öykü kullanmanın çeşitlilik, bireysellik, geliştiricilik, gerçek yaşam durumları sunmak, ilgi çekicilik sağlamak, yaratıcı öğretim yöntemleri sağlamak, geleneksel yaklaşımlardan daha fazla çeşitlilik sağlamak, öğrenme deneyimini kişiselleştirmek ve aktif öğrenme ortamları oluşturmak gibi avantajları bulunmaktadır (Gils, 2005; Moradi ve Chen, 2019).

Dijital öyküler, ana dili eğitiminde de kullanılacak güçlü materyaller arasındadır. Kurudayıoğlu ve Bal (2014) "Ana Dili Eğitiminde Dijital Hikâye Anlatımlarının Kullanımı" isimli çalışmalarında dijital hikâye anlatımlarının ana dili eğitiminde zengin bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilirliğini ve öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu bir etki ortaya çıkaracağı sonuçlarına ulaşmışlardır. Dijital öykülerin eğitim-öğretim alanında kullanım alanları dil eğitimiyle sınırlı değildir. Turgut ve Kışla (2015), 2007-2014 yılları arasında yapılan 21 çalışmayı inceledikleri çalışmalarında dijital öykülerin yabancı dil, edebiyat, sağlık, sanat, okul öncesi, öğretmen eğitimi, bilişim, özel eğitim ve rehberlik olmak üzere dokuz farklı alanda kullanıldığını tespit etmişlerdir. Benzer şekilde yapılan ve 2012-2019 yılları arasında yapılmış 78 farklı çalışmanın incelendiği bir araştırmada dijital öykülerin fen

bilimleri, matematik, sosyal bilimler, yabancı dil, Türkçe ve bilgisayar gibi alanlarda kullanıldığı tespit edilmiştir (Talan, 2019). Yüksel, Robin ve McNeil (2011) tarafından dijital öykülemenin dünyadaki eğitsel kullanımlarını tespit etmek için yapılan çalışmaya 26 farklı ülkeden katılımcı katılmıştır. Araştırma sonucunda dijital hikâyelerin, birçok ülkede hem okulda hem de okul dışında aktif bir şekilde kullanılan güçlü ve gelişmekte olan bir eğitim aracı olduğu ortaya çıkmıştır.

Dijital öykülerin kullanımının bu kadar çeşitli olması önemli bir kavram olduğunu bir kez daha göz önüne sermektedir. Dijital öyküler farklı kullanım alanlarına hitap etmekte ve eğitim-öğretim etkinliklerinde genellikle olumlu etki doğurmaktadır. Bu açıdan bakıldığında eğitim-öğretim faaliyetlerinde sistematik bir şekilde yer alması gerekmektedir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki deyim öğretiminde metin odaklı ya da anlama odaklı öğretim metotlarının geleneksel öğrenme metotlarına göre daha yüksek bir başarı oranı sağlamaktadır. Bu nedenle deyim öğretiminin daha nitelikli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için farklı tekniklerin ve etkinliklerin birlikte kullanılması gerekliliği önemsenmeli ve etkinliklerle kullanılan teknikler farklılaştırılmalıdır (Doğan Kahtalı, Toptal, Anaç, Kılınç, 2020). Bu doğrultuda günümüz teknolojisinin getirdiği imkânlardan da yararlanmak, bilişim araçlarını da eğitim öğretim süreçlerine dâhil etmek yöntem ve tekniklerin çeşitlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan dijital öyküler deyim öğretiminde kullanılacak bir yöntem olarak düşünülebilecektir. Bu yüzden dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıya ve kalıcılığa etkisini, öğrencilerin dijital öykülerle deyim öğretimine yönelik görüşlerini araştırmak yeni yöntem ve tekniklerin belirlenebilmesi açısından katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın da ortaya çıkış problemi, Türkçe öğretiminin bir parçası olan deyim öğretimi etkinliklerinin nasıl daha nitelikli gerçekleştirilebileceği düşüncesidir. Bu kapsamda güçlü bir materyal olabileceği düşünülen, çağın getirdiği dijital öğeleri bünyesinde barındıran, pek çok duyuya hitap eden ve öğrencilerin ilgisini çekeceği tahmin edilen dijital öyküler kullanılabilecek bir materyal konumundadır. Bundan hareketle “Dijital öykülerin ortaokul deyim öğretimi etkinliklerinde kullanılması başarıyı, kalıcılığı ne yönde etkileyecektir ve öğrencilerin dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinliklerine karşı görüşleri ne olacaktır?” sorusu problem durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmanın genel amacı ortaokul öğrencilerine deyim öğretiminde dijital öykü kullanımının başarıya, kalıcılığa etkisini ve etkinliklere ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda alt amaçlara yönelik şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıya etkisi nedir?
2. Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki kalıcılığa etkisi nedir?
3. Dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıya etkisinin incelendiği bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem; bir araştırmada veya araştırmalar dizisinde hem nicel hem de nitel verilerin toplanmasına, analiz edilmesine ve harmanlanmasına odaklanan; nitel ve nicel verilerin bir arada kullanımıyla araştırma probleminin tek başına kullanılan herhangi bir yöntemden çok daha iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlayan bir yöntemdir (Creswell ve Plano Clark, 2015). Nicel ve nitel veri toplama araçlarının aynı çerçeve içerisinde kullanımı ile karma yöntem araştırmaları, her iki veri toplama araçlarının avantajlı taraflarını kuvvetlendirir (Gökçek, 2015).

Bu araştırmada iç içe karma desen tercih edilmiştir. İç içe karma desende araştırmacı, deneysel çalışma gibi nicel bir aşama içerisine nitel bir aşama veya nitel bir aşama içerisine nicel bir aşama ekleyebilir (Creswell ve Plano Clark, 2015). Araştırmada katılımcıların uygulamaya dönük başarıları deyimlere ilişkin başarı testi aracılığıyla araştırılırken uygulamaya ilişkin görüşleri yapılandırılmış bireysel görüşme formu aracılığıyla incelenmiştir.

Araştırmanın nicel boyutunu tek grup öntest-sontest deneysel desen oluşturmaktadır. Bu desende yapılacak deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilir. Çalışma grubunun bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde öntest, uygulama sonrasında ise sontest olarak aynı çalışma grubu ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2020). Başarı testinin öntest olarak uygulanma amacı çalışma

grubunun deyimlerle ilgili bilgilerini tespit etmektir. Sontest ve kalıcık testi olarak uygulanma amaçları ise uygulamanın deyim öğretimindeki başarısını ve öğrenimin kalıcılığını belirlemektir.

Araştırmanın nitel boyutunu olgubilim çalışması oluşturmaktadır. Nitel bir araştırma modeli olan olgubilim çalışmasının araştırma sürecinde anahtar kelime “deneyim” olup katılımcıların araştırılan olgu hakkındaki deneyimlerinin özüne ulaşmak amaçlanmaktadır (Toprak, 2021). Olgubilim araştırmalarında veri kaynakları, araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu yansıtabilecek bireyler veya gruplar olmakla birlikte böyle araştırmalarda veri analizi yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmada katılımcıların dijital öykülerle gerçekleştirilen deyim öğretimine yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla nitel veriler toplanmıştır.

Örneklem / Araştırma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021/2022 eğitim öğretim yılında Nevşehir ilinde yer alan bir devlet okulunun 7. sınıf seviyesinde eğitim gören 22 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırmada sıralı karma yöntem örnekleme kullanılmıştır. Bu tür örnekleme yöntemi en çok bilinen ve karma yöntem tasarımlarında kullanılan örnekleme türüdür. Sıralı karma yöntem örnekleme bir karma yöntem çalışması için olasılıklı ve amaçlı örnekleme stratejilerini nicel-nitel ya da nitel-nicel şeklinde sıralı biçimde kullanmayı kapsar (Gökçek, 2015). Araştırmanın nicel ve nitel boyutunda aynı örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme 11'i (%=50) kız, 11'i (%=50) erkek olmak üzere 22 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel veri toplamak için deyimlere ilişkin başarı testi, nitel veri toplamak için yapılandırılmış bireysel görüşme formu birlikte kullanılmıştır. Başarı testi uygulanan etkinliklerin deyimleri öğrenmedeki başarıya ve kalıcılığa etkisini tespit etme yöneltken görüşme formu yapılan etkinliklere ilişkin öğrenci görüşlerini tespit etmeye dönüktür. Her iki veri toplama aracının birlikte kullanılmasıyla hem dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinliklerinin başarıya ve kalıcılığa etkisi tespit edilmiş hem de bu etkiyi ortaya çıkaran deyim öğrenme etkinliklerine yönelik görüşler tespit edilmiştir.

Deyimlere İlişkin Başarı Testi

Bu kapsamda ders kitabında yer alan metinlerden uygulama sürecine denk gelen “Doğa ve Evren” temasından “Küçük Yunus, Güz, Dünya Kadar Plastik”; “Sanat” temasından “Anadolu Davulu” metinleri ile “Doğa ve Evren” tema sonu çalışmaları incelenmiş ve içerisinde yer alan 26 deyim belirlenmiştir. Uygulama dönemine denk gelen metinler ve yer alan deyimler şu şekildedir (Erkal ve Erkal, 2019):

Tablo 1.

Ders kitabından tespit edilen deyimler ve yer aldıkları metinler

Metin	Deyimler
Küçük Yunus	Düğün bayram olmak
	Aklından geçirmek
	Dümen kırmak
	Seyirci kalmak
	Çaba harcamak
	Gücü kesilmek
	Altüst olmak
	İçi daralmak
	Gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek
	Gözünü (gözlerini) (bir şeye) dikmek
Güz	Burnunun dikine gitmek
	Göze almak

Dünya Kadar Plastik	Göze çarpmak İz sürmek İlgi çekmek Can atmak Burnunda tütme Ağız birliği etmek Gözüne girmek Dil dökmek Elinden geleni yapmak Ağzı dili tutulmak
Anadolu Davulu	Oralı bile olmamak Alkış tufanı kopmak Baş tacı olmak Yerinden oynatmak Yüreğini hoplatmak

Tabloda yer alan her deyim için araştırmacılar tarafından ikişer tane çoktan seçmeli soru hazırlanmıştır. Hazırlanan bu soruların soru kökünde veya çeldiricilerinde görülen eksiklikler ve hatalar uzman görüşüne başvurulmuş soru yazım kurallarına göre düzenlenmiştir. Böylelikle deyimlere ilişkin başarı testi ilk hâliyle 52 soruluk bir taslak forma geçirilmiştir. Sonrasında bu test yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda 26 soruluk nihai teste dönüştürülmüştür.

Yapılandırılmış Bireysel Görüşme Formu

Dijital öyküler aracılığıyla gerçekleştirilen deyim öğretimi etkinliklerine yönelik görüşleri belirlemek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları, öğrencilerin dijital öykülerle yapılan deyim öğretimindeki başarısını süreç içinde irdeleyebilmek için hazırlanmıştır. Yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacının belirli bir sırayla önceden hazırlamış olduğu sorular yer almaktadır ve bu yöntem verinin hızlı kodlanarak analiz edilmesine, ölçüm kolaylığına ve ardından da araştırmanın kapsamıyla karşılaştırılmasına imkân verir (Büyüköztürk vd. 2020). Uzman görüşü alınarak oluşturulan yapılandırılmış görüşme formu çalışma grubu tarafından cevaplanmıştır. Yapılandırılmış görüşme formunda şu sorular yer almıştır:

- 1) Deyimleri öğrenirken dijital öykülerin kullanılması sizce ne gibi farklılıkları ortaya çıkarmaktadır?
- 2) Dijital öykülerin öğrenme başarınıza ne gibi etkileri olmaktadır?

İşlem / Verilerin Toplanması

Araştırma süreci başında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulundan izin alınmıştır. Çalışma grubunun yer aldığı sınıf düzeyinde okutulan Türkçe ders kitabı incelenmiştir. “Doğa ve Evren” temasından “Küçük Yunus, Güz, Dünya Kadar Plastik”; “Sanat” temasından “Anadolu Davulu” metinleri ile “Doğa ve Evren” tema sonu çalışmaları incelenmiş ve içerisinde yer alan 26 deyim belirlenmiştir. Araştırmacılar tarafından belirlenen deyimlere yönelik uzman görüşü de alınarak olay öyküleri oluşturulmuştur. Oluşturulan öykülerde belirlenen deyimler genellikle beşer defa anlamına uygun olarak kullanılmıştır. Oluşturulan öyküler araştırmacılar tarafından bir video düzenleme programı aracılığıyla dijital öykülere dönüştürülmüştür. Öyküler sesli okuma kurallarına uygun bir şekilde seslendirilmiş ve cep telefonu aracılığıyla kaydedilmiştir. Kaydedilen bu ses dosyaları bilgisayar ortamına alınmış ve dijital öykülere dönüştürülmüştür. Dijital öykülerde; seslendirilen öykülerin ses dosyaları, öykü akışına uygun görseller, öykünün metni ve müzik birleştirilmiştir. Dikkat çekmesi açısından deyimlere metin içerisinde renkli yazı karakteriyle yer verilmiştir.

Bu işlemlerin yanı sıra bu süreçte deyimlere ilişkin başarı testi geliştirilmiştir. Uygulama dönemine rastlayan metinlerle ilgili haftalık ders planları hazırlanmıştır. Uygulama öncesi çalışma grubuna ve velilerine bilgi verilmiş ve “Bilgilendirilmiş Onam Formu” aracılığıyla velilerinden izin alınmıştır.

Uygulamaya başlamadan önce geliştirilen deyimlere ilişkin başarı testi grubun deyimlere yönelik bilgi düzeyini ölçmek amacıyla çalışma grubuna öntest olarak uygulanmıştır. Dört haftalık (20 ders saati) uygulama süresinde kitapta yer alan Doğa ve Evren” temasından “Küçük Yunus, Güz, Dünya Kadar Plastik”; “Sanat” temasından “Anadolu Davulu” metinleri ile “Doğa ve Evren” tema sonu çalışmaları incelenmiş ve içerisinde yer alan 26 deyimle ilgili etkinlikler dijital öyküler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Söz konusu metinlerden “Küçük Yunus, Güz, Anadolu Davulu” metinleri okuma metni, “Dünya Kadar Plastik” ise dinleme izleme metnidir. Okuma metinlerinde yer alan deyimlerle ilgili etkinliklerin gerçekleştirilme aşamasında öncelikle metinler önce birinci yazar, sonrasında öğrenciler tarafından sesli okuma yöntemiyle bir veya birkaç defa okunmuştur. Sonrasında metin içerisinde ve etkinliklerde yer alan deyimler öğrencilerle birlikte tespit edilmiştir. Tespit edilen deyimlerin anlamlarının öğrenciler tarafından tahmin edilmesi sağlanmıştır. Tahmin etme aşamasından sonra dijital öyküler akıllı tahtadan açılarak öncelikle ilk sahnede yer alan deyim ve anlamı okunarak tahminlerle karşılaştırılmıştır. Sonrasında deyimlerle ilgili dijital öyküler grup olarak izlenmiş/dinlenmiştir. Bu süreçte öğrencilerden dijital öykülerde söz konusu deyim geçtiği yerlere dikkat etmeleri istenmiş ve dinleme/izleme çalışması sonrasında geçtiği yerler sınıfça tartışılmıştır. Ardından öğrencilerin dijital öyküde yer alan deyimle ilgili cümle kurması sağlanmıştır. Kurulan cümlelerle ilgili öğrencilere dönüt verilmiştir. Dinleme metni olan “Dünya Kadar Plastik” metninin işleme aşamasında ise metin akıllı tahtadan birkaç defa grupta dinlenmiş ve içerisinde yer alan deyimler sınıfça tespit edilmiştir. Sonrasında tespit edilen deyimlerle ilgili dijital öykü etkinlikleri okuma metinlerinde uygulandığı sıraya göre ve aynı şekilde gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci içerisinde yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla nitel veri toplanmıştır. Uygulama sonrasında deyimlere ilişkin başarı testi çalışma grubuna sontest olarak uygulanmıştır. Sontestin uygulanma zamanından üç hafta sonra bilgilerin kalıcılığını ölçmek amacıyla kalıcılık testi uygulanmıştır. Elde edilen nicel ve nitel veriler analiz edilmek amacıyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma süresince öntest, sontest ve kalıcılık testlerinden elde edilen nicel verilerin analizi SPSS programı aracılığıyla yapılmıştır. Öncelikle elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerini tespit etmek amacıyla Skewness, Kurtosis, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri uygulanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiklerinin tespit edilmesinden sonra öntest ve sontest puanları arasındaki ilişki ile sontest ve kalıcılık testi puanları arasındaki ilişkinin anlamlılığına bakmak amacıyla ilişkili örneklem için “t” testi uygulanmıştır. İlişkili örneklem için “t” testi deneysel ve boylamsal araştırmalarda aynı gruba ait iki ölçüm arasındaki farkı belirlemeye yarayan bir analiz tekniğidir (Seçer, 2017). Gerçekleştirilen istatistiksel çözümlerinde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. Nicel veri toplamak amacıyla kullanılan deyimlere ilişkin başarı testinde yanlış cevaplar ve boş cevaplar 0; doğru cevaplar ise 1 olarak puanlanmıştır.

Nitel veriler ise MAXQDA 2022 programında işlenmiştir. İçerik analizi yöntemine göre analiz edilen veriler öğrencilerin verdiği yanıtlara bağlı olarak kodlara dönüştürülmüş, kodlara örnek olabilecek ifadeler ise bulgular bölümünde gösterilmiştir. İçerik analizi; metinlerin içinde yer alan belirli kelimelerin veya kavramların tespitine yönelik yapılar ve araştırmacılar belirlenen kavram ve kelimelerin ilişkilerini analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunur (Büyüköztürk vd. 2020: 259). Nitel verilere ilişkin kodlamalar araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılmış ve sonrasında karşılaştırılarak birleştirilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen nitel verilerde geçen kavramların tespiti amacıyla bu yöntem kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlilik

Oluşturulan taslak testin güvenilirliğini tespit etmek ve asıl başarı testine alınacak maddeleri belirlemek için Nevşehir ilinde yer alan devlet ortaokullarında öğrenim gören 122, 7. sınıf öğrencisine bu test uygulanmıştır. Testin uygulama kolaylığını sağlamak için 52 soruluk taslak test, yirmi altışar sorudan oluşan iki ayrı taslak test hâlinde uygulanarak öğrenciler iki oturumda testi cevaplamışlardır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek madde güçlükleri ve ayırt edicilikleri hesaplanmıştır.

Madde güçlüğü ve madde ayırt edicilik gücü hesaplamasında alt-üst grup yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde sınava katılan kişiler en yüksek puandan en düşük puana doğru sıralanır ve test puanı en yüksek olan grubun %27'si ile en düşük puanı alan grubun %27'si alınarak üst ve alt grup isimleri verilir. Madde güçlüğü hesaplamasında üst gruptaki doğru cevap sayısı ile alt gruptaki doğru cevap sayısı toplanarak üst ve alt gruptaki toplam katılımcı sayısına bölünür. Madde güçlüğü en düşük 0 ile en yüksek 1 arasında değerler alabilir (Güler, 2019).

Asıl başarı testine seçilecek maddelerin ayırt edicilik güçleri de alt-üst grup yöntemiyle hesaplanmıştır. Bu yöntemde sınava katılan kişiler en yüksek puandan en düşük puana doğru sıralanır ve test puanı en yüksek olan grubun %27'si ile en düşük puanı alan grubun %27'si alınarak üst ve alt gruplar oluşturulur. Madde ayırt ediciliği hesaplamasında üst gruptaki doğru cevap sayısından alt gruptaki doğru cevap sayısı çıkarılır ve çıkan sonuç üst veya alt gruptaki katılımcı sayısına bölünür. Madde ayırt ediciliği en düşük -1 ile en yüksek 1 arasında değerler alabilmektedir. Bir maddenin ayırt ediciliğinin kabul edilebilir düzeyde olması için en 0,30 olması gerekmektedir (Güler, 2019; Başol, 2019). Madde ayırt edicilik dereceleri ve madde güçlüklerinden çıkan sonuçlar Başol'a (2019) göre yorumlanmıştır. Deyimlerle ilgili oluşturulan sorulardan madde güçlüğü orta güçlükte ve orta güçlüğü yakın olanlar ile ayırt ediciliği yüksek olan maddeler uzman görüşü de alınarak seçilmiş ve asıl başarı testi oluşturulmuştur. Uygulanan testlerde yer alan soruların ilgili oldukları deyim, yer aldıkları testteki madde numaraları, madde güçlükleri (pj) ve ayırt edicilikleri (rjx) şu şekildedir:

Tablo 2.

Başarı Testi Oluşturmak İçin Hazırlanan Deyimlere Yönelik Soruların Madde Güçlük (pj) ve Madde Ayırt Edicilik (rjx) Değerleri

Deyim	Test 1			Test 2		
	Madde No	pj	rjx	Madde No	pj	rjx
Düğün Bayram Olmak	1	0,80	0,39	4	0,65	0,70
Aklından Geçirmek	2	0,67	0,55	3	0,56	0,76
Dümen Kırmak	3	0,76	0,36	1	0,74	0,52
Seyirci Kalmak	4	0,73	0,55	2	0,73	0,55
Çaba Harcamak	5	0,80	0,33	13	0,58	0,73
Gücü Kesilmek	6	0,68	0,58	5	0,65	0,70
Altüst Olmak	7	0,79	0,42	11	0,52	0,42
İçi Daralmak	8	0,74	0,45	7	0,64	0,67
Gözünü (Gözlerini) (Bir Şeye) Dikmek	9	0,56	0,58	8	0,65	0,64
Burnunun Dikine Gitmek	10	0,70	0,61	6	0,64	0,73
Göze Almak	11	0,61	0,73	9	0,52	0,73
Göze Çarpmak	12	0,76	0,48	10	0,70	0,61
İz Sürmek	13	0,59	0,70	14	0,71	0,58
İlgi Çekmek	14	0,68	0,58	15	0,56	0,82
Can Atmak	15	0,70	0,61	18	0,61	0,55
Burnunda Tütmek	16	0,62	0,76	12	0,67	0,67
Ağız Birliği Etmek	17	0,58	0,67	21	0,44	0,58
Gözüne Girmek	18	0,59	0,76	17	0,67	0,61
Dil Dökmek	19	0,62	0,70	20	0,56	0,45
Elinden Geleni Yapmak	20	0,47	0,52	16	0,64	0,55
Ağzı Dili Tutulmak	21	0,56	0,82	19	0,65	0,45
Oral Bile Olmamak	22	0,64	0,61	23	0,64	0,55
Alkış Tufanı Kopmak	23	0,68	0,58	24	0,50	0,64
Baş Tacı Olmak/Etmek	24	0,70	0,61	22	0,65	0,58
Yerinden Oynatmak	25	0,55	0,61	25	0,59	0,76

Yüreğini Hoplatmak	26	0,52	0,30	26	0,62	0,58
--------------------	----	------	------	----	------	------

Asıl başarı testini oluşturmak için 122 öğrenciye uygulanan birinci testten 4, 9, 13, 16, 18, 20, 21, 22, 25 ve 26. sorular; ikinci testten 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 18, 20, 21, 22 ve 24. sorular seçilmiştir. Oluşturulan nihai test TAP (Test Analysis Program version 19.1.4) aracılığıyla analiz edilmiş ve KR-20 güvenilirlik katsayısı 0,90 bulunmuştur. KR-20 formülü, bir test maddesine verilen cevaplar 1 (doğru) ve 0 (yanlış) ile puanlandığında kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd. 2020). Nihai şeklini alan ve 26 sorudan oluşan deyimlere ilişkin başarı testi uygulama öncesinde öntest olarak, uygulama bitiminde sontest olarak ve uygulamanın sona ermesinden 3 hafta sonra ise kalıcılık testi olarak çalışma grubuna uygulanmıştır.

Nitel veri toplamak amacıyla oluşturulan yapılandırılmış bireysel görüşme formunun geçerliliğinin sağlanması için öncelikle araştırmacılar tarafından sorular oluşturulmuş ve iki Türkçe eğitim uzmanının görüşüne sunulmuştur. Alınan görüşler neticesinde sorular düzenlenmiş ve yapılandırılmış bireysel görüşme formu oluşturulmuştur. Verilerin güvenilirliğini sağlamak için de nitel verilere ilişkin kodlamalar araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılmış ve sonrasında karşılaştırılarak birleştirilmiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı= Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Yayın Etik Kurulu

Karar tarihi= 28.12.2021

Belge sayı numarası= 2021.12.490

Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen nicel ve nitel verilere ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Nicel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırma sürecinde nicel veri toplamak amacıyla deyimlere ilişkin başarı testi kullanılmıştır. Deyimlere ilişkin başarı testi çalışma grubuna öntest, sontest ve kalıcılık testi olmak üzere üç defa uygulanmıştır. Öntest, sontest ve kalıcılık testi olarak kullanılan deyimlere ilişkin başarı testine ait örneklem büyüklüğü, uygulanmalar sonucunda ortaya çıkan en düşük ve en yüksek test puanları, aritmetik ortalamaları, standart sapmaları, çarpıklık ve basıklık değerlerine ilişkin veriler Tablo 7’de gösterilmiştir:

Tablo 3.

Uygulanan Testlere İlişkin Ortalamalar, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	N	Min	Max	$\bar{X}$	Ss	Skewness	Kurtosis
Öntest	22	6,00	23	14,00	5,15475	,305	-1,068
Sontest	22	10,00	25	18,77	4,15110	-,201	-,662
Kalıcılık Testi	22	9,00	25	17,86	4,29058	-,164	-,575

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan 22 öğrencinin öntest aritmetik ortalamaları 14’tür. Uygulama sonrası yapılan ölçümden aldıkları puanların aritmetik ortalamaları ve kalıcılık testinden aldıkları puanların aritmetik ortalamaları ise sırasıyla 18,77 ve 17,86 olmuştur. Verilerin analizinde hangi

testlerin kullanılacağına karar vermek için normallik dağılımının incelenmesi gerektiğinden ilk olarak çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Öntest sonuçlarının Skewness değeri ,305, Kurtosis değeri -1,068 olarak hesaplanmıştır. Sontest sonucunda bu değerler -,201 ve -,662'dir. Kalıcılık testinde ise -,164 ve -,575 olarak ortaya çıkmıştır. Kurtosis ve Skewness değerlerinin -1.5 ile +1.5 arasında bir değer olması normal dağılım olduğunu göstermektedir (Tabachnick and Fidell, 2013).

Elde edilen verilerin analiz edilmesinde parametrik istatistiksel tekniklerin mi nonparametrik istatistiksel tekniklerin mi kullanılacağına karar vermek için verilerin dağılımına bakılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiğinden emin olunmak amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri yapılmıştır. Grup büyüklüğünün 50'den küçük olması durumunda Shapiro-Wilks, büyük olması durumunda ise Kolmogorov-Smirnov testi, puanların normalliğe uygunluğunu incelemeye kullanılan iki testtir (Büyüköztürk, 2020). Çıkan sonuçlara ilişkin veriler Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4.

Verilerin Normalliğine İlişkin Yapılan Test Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilks		
	Statistic	df	p	Statistic	df	p
Öntest	,122	22	,200*	,945	22	,251
Sontest	,102	22	,200*	,958	22	,450
Kalıcılık Testi	,131	22	,200*	,969	22	,680

Örneklem sayısı 50'nin altında olduğu için Shapiro-Wilks testi sonucuna bakılmıştır. Çıkan sonuçta $p > 0.05$ olduğu görülmüştür. Yapılan analizlerden elde edilen bulgular verilerin normallik varsayımını karşıladığını göstermiştir. Verilerin dağılımının normal olduğu sonucuna ulaşılmasıyla parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir.

Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıya bir etkisi olup olmadığına bakmak için ilk olarak çalışma grubunun öntest ve sontest puanları analiz edilmiştir. Öntest ve sontest puanları arasındaki ilişkinin anlamlılığına bakmak amacıyla ilişkili örneklem için "t" testi uygulanmıştır. Puanlara ilişkin "t" testi sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5.

Öntest ve Sontest Puanları İçin İlişkili Örneklem "t" Test Sonuçları

	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Öntest	22	14,0000	5,15475	-7,692	,000
Sontest	22	18,7727	4,15110		

Tablo 5 incelendiğinde çalışma grubuna öntest ve sontest olarak uygulanan deyimlere ilişkin başarı testinden aldığı puanların aritmetik ortalaması öntestte 14 iken son testte bu ortalama 18,7727'ye yükselmiştir. Bu farkın anlamlı olup olmadığına bakmak için yapılan bağımlı örneklem için t-testi sonuçlarına göre sontest lehine anlamlı bir farklılık olduğu ($t = -7,692$, $p < 0,05$) görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında dijital öykü kullanımının deyimlere ilişkin başarı testinden alınan puanlar üzerinde pozitif yönde, anlamlı bir etkisi bulunmaktadır sonucuna ulaşılabilir.

Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarının kalıcı olmasında bir etkisi olup olmadığını incelemek amacıyla çalışma grubunun sontestten aldıkları puanlar ile kalıcılık testinden aldıkları puanlar analiz edilmiştir. Sontest ve kalıcılık testi puanları arasındaki ilişkinin anlamlılığına bakmak amacıyla ilişkili örneklem için "t" testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6.

Sontest ve Kalıcılık Testi Puanları İçin İlişkili Örneklem "t" Test Sonuçları

	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Sontest	22	18,7727	4,15110	1,152	,262
Kalıcılık Testi	22	17,8636	4,29058		

Tablo 6 incelendiğinde çalışma grubuna sontest ve kalıcılık testi olarak uygulanan deyimlere ilişkin başarı testinden aldığı puanların aritmetik ortalaması sontestte 18,7727 iken kalıcılık testinde bu ortalama 17,8636 olarak ölçülmüştür. Bu farkın anlamlı olup olmadığına bakmak için yapılan bağımlı örneklem için t-testi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık olmadığı ($t=-1,152$, $p>0,05$) görülmüştür. Anlamlı farklılığın ortaya çıkmaması sontest ve kalıcılık testi puanlarının birbirine oldukça yakın olduğu sonucuna ulaşılmasını sağlamıştır. Bu durum dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıyı kalıcı hâle getirdiği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Tüm nicel verilere ilişkin sonuçlar göz önüne alındığında dijital öykü kullanımı deyim öğretimindeki başarıyı anlamlı bir şekilde artırdığı ve kalıcı bir öğrenme sağladığı yorumu yapılabilecektir. Bu yorumu, yapılan istatistiksel çözümler doğrulamaktadır.

Nitel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yapılandırılmış bireysel görüşme formunda, katılımcılara uygulanan etkinliklerin deyim öğretiminde önceki kullanılan yöntemlere göre ne gibi farklı izlenimler doğurduğunu tespit etmeye yönelik yer alan soruya verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.

Katılımcıların Dijital Öykülerin Getirdiği Farklılıklara İlişkin Görüşlerine Yönelik Frekans Tablosu

Dijital Öykülerin Getirdiği Farklılıklar	f
Daha İyi Anlama	12
Eğlenerek Öğrenme	6
Hızlı Öğrenme	3
Akılda Kalıcılık	1
Toplam	22

Tablo 7 incelendiğinde en sık tekrar eden kodun “Daha İyi Anlama” olduğu görülmektedir ($f=12$). K11’in “Hem çok iyi hem de daha çok anlıyorum.” ve K8’in “Daha kolay anlaşılmasını sağladı.” cevapları bu koda ilişkin örneklerden bazılarıdır. Deyim öğretiminde dijital öykülerin kullanılmasının anlamayı artırdığı katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından düşünülmektedir. İkinci olarak en sık tekrar eden kod ise “Eğlenerek Öğrenme” kodudur($f=6$). K1’in “Daha iyi anlamamızı ve eğlenerek öğrenmemizi sağladı.” ve K5’in “Dersin daha eğlenceli olmasını sağlamıştır.” cevapları bu kodun örneklerindedir. Bu soruya ilişkin diğer cevaplar göz önüne alındığında katılımcılar, deyimleri öğrenirken dijital öykülerin kullanılmasının “Hızlı Öğrenme ($f=3$)” ve “Akılda Kalıcılık ($f=1$)” gibi farklılıkları da ortaya çıkardığını düşünmektedirler. Tüm kodlar dikkate alındığında deyim öğretiminde dijital öykülerin kullanılması derse ilişkin olumlu farklılıklar ortaya çıkarmaktadır.

İkinci olarak dijital öykülerin deyim öğrenme başarısına ne gibi etkileri olacağını düşündüklerine yönelik katılımcı görüşleri alınmış ve alınan cevaplar kodlanarak analiz edilmiştir.

Tablo 8.

Katılımcıların Dijital Öykülerin Deyim Öğrenme Başarısına Etkisi Görüşlerine Yönelik Frekans Tablosu

Öğrenme Başarısına Etkileri	f
Artan Başarı	8
Soru Cevaplamayı Kolaylaştırma	6
Nitelikli Öğrenme	5
Etkisi Yok	1
Günlük Hayata Transfer	1
Akılda Kalıcılık	1
Toplam	22

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğu (f=8) dijital öykülerin öğrenme başarılarını artıracaklarını düşünmektedir. K14'ün "Başarımı daha iyi duruma getirecek." ve K18'in "Daha başarılı olacağız." cevapları buna örnek olarak gösterilebilecek niteliktedir. Dijital öykülerin soru çözmeyi kolaylaştıracağı da düşünülmektedir (f=6). K9'un "Karşımıza böyle sorular çıkarsa dijital öykülerden öğrendiklerimizle o soruları cevaplarız." görüşü ile K19'un "Sınavlarda deyimlerle ve atasözleriyle ilgili soruları yapabileceğimi düşünüyorum." görüşü bu duruma ilişkin örnek olarak gösterilebilmektedir. Bu kodlar dışında "Nitelikli Öğrenme (f=5)", "Günlük Hayata Transfer (f=1)" ve "Akılda Kalıcılık (f=1)" gibi olumlu etkileri olacağı da düşünülmektedir. Bir katılımcı ise (K20) "Hiçbir etki." cevabıyla dijital öykülerin deyim öğrenme başarısına etkisi olmayacağını düşünmektedir. Genel olarak olumlu görüşlerin ağırlıkta olması dijital öykülerin deyim öğrenme başarısı üzerinde pozitif etkiler ortaya çıkaracağını düşünülmesini göstermektedir. Böyle bir görüşün olması diğer öğretim faaliyetlerindeki niteliği artırmak açısından da önemlidir.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmada ilk olarak araştırmanın birinci alt amacına yönelik sorulan "Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıya etkisi nedir?" sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların nicel verilerine ilişkin bulgular incelendiğinde dijital öykülerle gerçekleştirilen deyim öğretimi etkinliklerinin öntest ve sontest puanları üzerinde sontest lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Nitel verilerden elde edilen bulgular da bu yorumu desteklemektedir. Yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen verilerde katılımcılar dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinlikleri sayesinde deyimleri daha iyi anladıklarını ve eğlenerek hızlı bir şekilde öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca yine nitel verilerden elde edilen bulgularda katılımcılar dijital öykülerin deyim öğrenme başarılarını artıracaklarını, soru cevaplamalarını kolaylaştıracağını ve deyim öğrenmelerini daha nitelikli bir duruma getireceğini belirtmişlerdir. Elde edilen nicel ve nitel bulgular birbirini desteklemektedir. Bu verilerden hareketle dijital öykülerin deyim öğretimindeki başarıyı artırdığı tespit edilmiştir. Alanyazında yer alan bazı çalışmalarda (Sarioğlu, 2022; Atatekin, İstanbullu ve Korkmaz, 2023; Li ve Hew, 2017; Yang ve Wu, 2012; Canlı Bekar, 2019) tespit edilen bulgular da bu yorumu destekleyecek niteliktedir. Dijital öykülerle ana dilde deyim öğretimini birleştiren alanyazındaki az sayıdaki çalışmalardan biri olan çalışmada Sarioğlu (2022), ilkökul öğrencilerine atasözü ve deyimlerin öğretiminde dijital hikâye kullanımının etkisini araştırmıştır. Çalışmanın örneklemini Erzurum'da bir özel okulda öğrenim gören ilkökul ikinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma yarı deneysel desende yürütülmüştür. Araştırmacı tarafından ders kitabından belirlenen üç deyim ve üç atasözüne yönelik öykü kitaplarından elde edilen metinler yine araştırmacı tarafından dijital öykülere dönüştürülmüş ve deney grubunda dersler bu dijital öyküler aracılığıyla yürütülmüştür. Araştırma sonucunda ilkökul ikinci sınıf öğrencilerinin öğrenme başarılarının, dijital öykü kullanılan deney grubunda anlamlı düzeyde artış gösterirken, kontrol grubunda anlamlı düzeyde bir artış göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmada kalıcılıkla ilgili herhangi bir çalışma ise yapılmamıştır. Aynı şekilde Atatekin, İstanbullu ve Korkmaz (2023), dijital öykü kullanılarak yapılan atasözü ve deyim öğretiminin akademik başarıyı anlamlı düzeyde artırdığını ancak Türkçe dersine yönelik tutum üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkisi olmadığını tespit etmiştir. Çalışma grubunu Antalya'da bir devlet okulunda öğrenim gören 60 adet 8. sınıf öğrencisinin oluşturduğu araştırmada, deney grubunda atasözü ve deyim öğretimi dijital öyküler aracılığıyla yürütülürken kontrol grubunda geleneksel yöntemlerle yürütülmüştür. Uygulama sonucunda deney grubunda yer alan öğrencilerin akademik başarıları kontrol grubuna göre daha fazla artış göstermiştir. Türkçe dersine yönelik tutum üzerinde ise herhangi bir etkisi olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yabancı dilde deyim öğretiminde dijital öykü kullanımının başarıya etkisinin incelendiği bir çalışmada Li ve Hew (2017), Malezya'daki özel bir üniversitede eğitim gören öğrencilerin Çince deyimleri öğrenmesinde dijital öykülerin etkisini araştırmıştır. Deney ve kontrol grubunda yer alan toplam 83 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada deney grubunda Çince deyimler dijital öyküler aracılığıyla çalışırken kontrol grubunda geleneksel öğretim yoluyla çalışılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler, deney grubundaki öğrencilerin geleneksel gruptaki öğrencilere göre daha yüksek puanlar aldıklarını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca araştırmadan elde edilen verilerden, deney grubundaki öğrencilerin Çince deyim öğrenmeye karşı daha fazla ilgi

duydıkları sonucu çıkmıştır. Yine araştırmadan çıkan sonuçları destekleyecek nitelikte olan bazı çalışmalarda Özerbaş ve Öztürk (2017) Türkçe dersinde dijital öykü kullanmanın okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıyı artırdığını, Eroğlu-Çopur (2021) dijital öyküye dönüştürülmüş metinler üzerinden gerçekleştirilen metin temelli dil bilgisi öğretiminin akademik başarıyı artırdığını, Canlı Bekar (2019) ile Yang ve Wu (2012) dijital öykülerin yabancı dil öğretiminde kelime bilgisini ve akademik başarıyı artırdığını, Smeda, Dakich ve Sharda (2014) dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin öğrenme başarılarını olumlu anlamda etkilediğini, Sadık (2008) dijital öykü kullanmanın bazı derslerdeki öğrenme başarısını artırdığını, Demir (2019) ile Karataş (2019) dijital öykü kullanımının sosyal bilgiler dersindeki başarıyı artırdığını tespit etmiştir. Bu sonuçlar ışığında da dijital öykülerin genel çerçeveden bakıldığında akademik başarıyı, özel açıdan bakıldığında da deyim öğretimindeki başarıyı artırdığı yorumu güçlü bir şekilde dile getirilebilecektir.

Çalışmada ikinci olarak araştırmanın ikinci alt amacına yönelik sorulan “Dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki kalıcılığa etkisi nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların nicel verilerinden sınıfta puanları ve uygulamadan 3 hafta sonra gerçekleştirilen kalıcılık testinden elde edilen veriler ışığında yapılan analizlerde sınıfta ve kalıcılık testi puanları arasında aritmetik ortalama olarak kalıcılık testinde bir miktar düşüş gerçekleşmiş olsa da bu durum yapılan istatistiksel analizlerde anlamlı bir farklılık olarak çıkmamıştır. Aynı şekilde nitel verilerden elde edilen bulgularda da katılımcılar, dijital öykülerle yapılan deyim etkinliklerinin öğrenmelerini kalıcı hâle getireceğini dile getirmişlerdir. Kalıcılıkla ilgili kodlar az olsa da katılımcıların dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinliklerinin karşılığını çıkan soruları cevaplamalarını kolaylaştıracağını düşünmeleri ve bu etkinlikler sayesinde daha iyi anlayacaklarını ifade etmeleri öğrenmenin de kalıcı olacağı yorumunu yaptıracaktır. Alt amaca yönelik sorulan bu araştırma sorusunda da elde edilen nicel verilerle nitel veriler örtüşmektedir. Bu durum dijital öykü kullanımının deyim öğretimindeki başarıyı artırmasının yanında kalıcı bir öğrenmeye de imkân verdiğini ortaya çıkarmaktadır. Benzer şekilde Özerbaş ve Öztürk (2017) yaptıkları deneysel çalışma sonucunda Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının bilgilerin kalıcılığı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Alanyazında yer alan ve dijital öykü kullanımının kalıcılık üzerindeki etkisinin incelendiği bir diğer çalışmada da Karataş (2020) ilköğretim 3. sınıf fen bilimleri dersinde dijital öykü kullanımının kalıcı bir öğrenme sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalardan çıkan sonuçlar da araştırmadan çıkan sonucu destekler niteliktedir. Araştırmanın nitel boyutuna veri toplamak amacıyla uygulanan yapılandırılmış görüşme formunda öğrenciler, dijital öykü kullanımının öğrenmelerinin kalıcılığı üzerinde etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Kalıcılığa ilişkin nicel verilerden ve nitel verilerden çıkan bulgulardan hareketle dijital öykülerin ortaokul öğrencilerine yönelik deyim öğretimi etkinliklerinde kullanılmasının öğrenme başarısını artırmasının yanı sıra kalıcı bir öğrenme sağladığı yorumu yapılabilecektir.

Çalışmada son olarak araştırmanın üçüncü alt amacına yönelik sorulan “Dijital öykülerle yapılan deyim öğretimi etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Katılımcılar deyim öğretiminde dijital öykülerin klasik yöntemlere göre daha iyi anlama, eğlenerek hızlı öğrenme ve kalıcılık gibi farklılıkları ortaya çıkaracağını düşünmüşlerdir. Ayrıca nicel verilerden elde edilen bulgulara göre başarının istatistiksel olarak artması ve kalıcı olması katılımcıların deyimleri daha iyi anladıklarına yönelik görüşlerini ve kalıcı olacağına yönelik düşüncelerini desteklemektedir. Bu durum Özudođru (2021) tarafından yapılan çalışmayla örtüşmektedir. Özudođru’nun (2021) yaptığı çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerden toplanan veriler sonucunda dijital öykü anlatımının öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğrenme etkinliklerini eğlenceli bir hâle getirdiği sonuçları çıkmıştır. Katılımcılardan elde edilen nitel veriler ışığında ulaşılan bir diğer sonuca göre öğrenciler dijital öykülerin öğrenme başarılarını artıracığını, soru cevaplamayı kolaylaştıracağını, nitelikli ve kalıcı bir öğrenmeyi ortaya çıkaracağını düşünmektedirler. Yine elde edilen nicel veriler bu görüşleri desteklemektedir. Bu açıdan bakıldığında dijital öykülerin öğrencilerin başarılarının yanı sıra deyim öğrenimlerine yönelik yaklaşımları üzerinde de olumlu etkiler doğurduğu söylenebilecektir. Ayrıca etkinliklerin öğrencilerin deyim öğrenimi yaklaşımlarına olumlu etkide bulunması ve ilgilerini artırması deyimlere karşı merakın ve öğrenme isteğinin artmasını sağlayabilecek etmenlerdendir. Bu sayede Türkçenin ve kültürümüzün zenginliklerinden biri olan deyimler yeni kuşaklarda da unutulmadan yaşayabilecektir. Bu sayede oluşacak dil hassasiyeti akademik ve sosyal hayatta daha başarılı bireylerin mevcut olmasını

sağlayabilecektir. Dijital öykülerle öğrenilen deyimlerin öğrencilerin konuşma becerisine de olumlu anlamda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yılmaz ve Özden'in (2022) Türkçe dersinde dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi üzerindeki tutum ve motivasyonuna olan etkisini ortaya koymayı amaçladıkları deneysel çalışma bu yorumu desteklemektedir. Araştırmanın sonucunda elde edilen veriler dijital hikâyeler kullanılarak işlenen Türkçe derslerinin öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonunu artırdığını göstermiştir. Dijital öykülerle öğrenilen deyimler sayesinde de öğrencilerin kelime hazineleri gelişecek ve bu durum konuşma becerileri üzerinde pozitif etki ortaya çıkarabilecektir. Araştırmadan elde edilen verilerde katılımcıların %95,45'inin (n=21) dijital öykülerle daha önce karşılaşmadığı görülmektedir. Nicel ve nitel verilerden elde edilen bulgularla ve alanyazında yer alan çalışmalarla etkililiği ispatlanmış olan dijital öykülerin eğitimin paydaşlarıyla daha sık buluşturulması gerekmektedir. Yüksel, Robin ve McNeil'in (2011) çalışmalarında da anket sonuçlarına göre, dijital öykü anlatımını kullananların da bu teknoloji aracını nasıl daha verimli kullanabilecekleri konusunda daha fazla eğitime ihtiyaçları olduğu sonucu çıkmıştır. Bu nedenle, bir öğrenme ve öğretme aracı olarak dijital öykü anlatımından maksimum faydanın elde edilebilmesi için öğretmenler ve öğrenciler için dijital öykü anlatımı eğitimlerine özel bir ihtiyaç vardır. (Yüksel, Robin ve McNeil, 2011). Çalışmanın nicel boyutunu oluşturan tek grulu öntest-sontest deneysel desen ve nitel boyutunu oluşturan olgubilim çalışması yöntemlerinden elde edilen bulgulara bakıldığında her iki yöntemden elde edilen bulguların birbirini desteklediği tespit edilmiştir.

Çalışma grubunu 7. sınıfta eğitim gören 22 öğrencinin oluşturduğu ve dijital öykülerin deyim öğretimindeki başarıya etkisinin tespit edilmesinin amaçlandığı bu çalışmadan elde edilen nicel ve nitel veriler dijital öykülerin deyim öğretimindeki başarıya olumlu bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Öntest ve sontest puanları arasındaki sontest lehine anlamlı farklılık ile kalıcılık testi ve sontest puanları arasındaki anlamlı farklılığın olmayışı dijital öykülerin deyim öğretimindeki başarıyı artırdığını ve kalıcılık sağladığını göstermektedir. Nicel verilerin yanı sıra toplanan nitel verilerde çoğunlukla dijital öykülerin deyim öğretimine eğlence kattığı, kolaylaştırdığı, anlamayı ve öğrenmeyi artırdığı tekrarlanmaktadır. Deyimlere yönelik ilgiyi artıracak bu durum öğrencilerin akademik ve sosyal başarılarını artıracak, ana dili eğitimine olan öğrenci yaklaşımlarını pozitif anlamda etkileyebilecektir. Bireysel öğrenme farklılıkları da dikkate alındığında pek çok duyuya hitap eden dijital öyküler, farklı öğrenme stillerine sahip bireylerin aynı anda deyimleri öğrenmelerine fırsat sağlayabilecektir. Görsel ve işitsel materyallerin bir arada bulunduğu dijital öyküler farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin deyim öğrenme başarılarını artırmanın yanı sıra deyim öğretimindeki yöntem ve teknikleri çeşitlendirebilecektir.

Öneriler

Alanyazında dijital öykülerin öğretim faaliyetlerinde kullanıldığı çalışmalar, deyim öğretimi ile ilgili çalışmalar ve bu çalışmadan elde edilen bulgulardan hareketle şu öneriler sıralanabilir:

Alanyazında deyim öğretiminde kullanılan yöntemler yer almaktadır. Türkçe öğretiminde deyim öğretimi etkinliklerinde öğrenme başarısını artırmak için dijital öyküler de bir alternatif olarak kullanılabilir. Bu sayede daha kolay ve kalıcı bir öğrenme sağlanabilir.

Günümüzde yaparak ve yaşayarak öğrenmenin önemi üzerinde sıkça durulmaktadır. Bu nedenle teknolojik imkânlarla sahip eğitim kurumlarında öğrencilerin deyimlerle ilgili kendi dijital öykülerini oluşturabilmelerine fırsat verecek çalışmalar yapılabilir. Bu sayede dijital öyküye yönelik bilgi ve becerilerin artırılması da sağlanabilir.

Alanyazın incelendiğinde dijital öykülerle ilgili çalışmalar yer alsa da dijital öyküler ve deyim öğretiminin birleştirildiği az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Dijital öykülerle deyim öğretimini içeren çalışmalar çoğaltılabilir. Bu kapsamda daha geniş katılımcı sayılarının yer aldığı deneysel çalışmalar yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel

Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı= Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Yayın Etik Kurulu

Karar tarihi= 28.12.2021

Belge sayı numarası= 2021.12.490

Yazarların Katkı Oranı

1. yazarın katkı oranı %50, 2. yazarın katkı oranı %50'dir.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması teşkil edebilecek durum veya ilişki bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Aksan, D. (2005). *Türkçenin gücü*. Ankara: Bilgi Yayınları.
- Alismail, H. A. (2015). Integrate digital storytelling in education. *Journal of Education and Practice*, 6(9), 126-129.
- Atatekin, D., İstanbullu, A. ve Korkmaz, Ö. (2023). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının öğrencilerin başarısına ve tutumlarına etkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(2), 1298-1313.
- Balaban, M. (2019). *Ortaokul Türkçe derslerinde deyimlerin öğretiminde metinsel bağlamın etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bayrak, Ö. ve Şahin, T. G. (2019). Hikâyesi olan deyimlerin drama yöntemiyle öğretilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(36), 44-60.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canlı Bekar, N. (2019). *Yabancı dil öğretiminde dijital öykü anlatımının çocuk öğrencilerin motivasyonları, kelime öğrenimi ve kelimeleri akılda tutma üzerine etkileri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2015). Karma yöntem desen seçimi. (Çev. Ed. Y Dede, SB Demir), *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi* içinde (s. 61-116). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalışkan, N. (2013). Kavramsal anahtar modeli ile metafor ve deyim öğretimi. *Bilig*, 64, 95-122.
- Demir, T. (2019). *Dijital öykülerin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin motivasyon, tutum ve başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Doğan Kahtalı, B., Toptal, G., Anaç, F. ve Kılınc, R. (2020). Söz varlığı geliştirme çalışmalarına bir katkı: Örnek olaylarla deyim öğretimi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 60-73.
- Eroğlu Çopur, D. (2021). *Dil bilgisi konularını sezdirerek öğretmede metin temelli dijital öykünün etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Erkal, H. ve Erkal, M. (2019) *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe ders kitabı 7. sınıf*. Ankara: Özgün Yayıncılık.
- Gils, F. (2005). *Potential applications of digital storytelling in education*. In 3rd Twente Student Conference on IT, University of Twente, Faculty of Electrical Engineering, Mathematics and Computer Science, Enschede, Holland.
- Gökçek, T. (2015). Karma yöntem araştırması. M. Metin (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s. 375-410). Ankara: Pegem Akademi.
- Güler, N. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.

- Güney Mürsel, C. (2009). *Deyim ve atasözlerinin öğretiminde karikatürün etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnceelli, A. (2005). Dijital hikâye anlatımının bileşenleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(3), 132-142.
- Kaban, A. ve Bulut, A. (2020). Atasözü ve deyimlerin çoklu ortam materyalleriyle somutlaştırılmasının okul öncesi eğitime etkisi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(30), 2684-2709.
- Karataş, B. (2019). *Dijital öykü kullanımının sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Karataş, F. (2020). *İlkokul 3. sınıf fen bilimleri dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı ve kalıcılığa etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kazıcı, E. (2008). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde deyim ve atasözlerinin öğretiminde dramatisasyon yönteminin etkililik düzeyi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kocaman Karoğlu, A. (2015). Öğretim sürecinde hikâye anlatmanın teknolojiyle değişen doğası: Dijital hikâye anlatımı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(2), 89-106.
- Korkmaz, Z. (2019). *Dil bilgisi terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Bal, M. (2014). Ana dili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 74-95.
- Küngerü, A. (2016). Bir ifade aracı olarak dijital öykü anlatımı. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 33-45.
- Li, E. H., & Hew, H. S. (2017). Better learning of Chinese idioms through storytelling: Current trend of multimedia storytelling. *The Electronic Journal of e-Learning*, 5(15), 455-466.
- Lunce, C. (2011). Digital storytelling as an educational tool. *Indiana Libraries*, 30(1), 77-80.
- MEB. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları. Erişim Adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-T%C3%BCrk%C3%A7e%20C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%202019.pdf>
- Mete, F. (2014). Kültürel ortaklığın göstergesi deyimlerin öğretimi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 21(2), 113-128.
- Moradi, H., & Chen, H. (2019). Digital storytelling in language education. *Behavioral Sciences*, 9(12), 147-156.
- Örge, F. (2003). *İlköğretim birinci kademe beşinci sınıfta deyimlerin öğretimine ilişkin kullanılabilecek aktivitelere yönelik bir araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Özbay, M. ve Akdağ, E. (2013). Deyimlerin öğretiminde aktif öğrenmenin etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 46-54.
- Özerbaş, M. A. ve Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerinde etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Özüdoğru, G. (2021). Digital storytelling in education from teachers' perspectives. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 10(2), 445-454.
- Robin, B. (2006). *The educational uses of digital storytelling*. In Society for Information Technology & Teacher Education International Conference, 709-716. Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Robin, B. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory into Practice*, 47(3), 220-228.
- Sadık, A. (2008). Digital storytelling: A meaningful technology-integrated approach for engaged student learning. *Educational Technology Research and Development*, 56(4), 487-506.
- Sarioğlu, F. (2022). *İlkokul öğrencilerine atasözü ve deyimlerin öğretiminde dijital hikâye kullanımının etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Seçer, İ. (2017). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sinan, A. T. (2015). *Türkçenin deyim varlığı*. Ankara: Kesit Yayınları.
- Smeda, N., Dakich, E., & Sharda, N. (2014). The effectiveness of digital storytelling in the classrooms: A comprehensive study. *Smart Learning Environments*, 1(1), 1-21.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: MA Pearson.
- Talan, T. (2019). Dijital öyküleme yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalara sistematik bir bakış. A. Yıldız (Ed.) *7. uluslararası öğretim teknolojileri ve öğretmen eğitimi sempozyumu tam metin kitabı* içinde (s. 692-709). Antalya: ITTES.
- Toprak, E. (2021). Nitel araştırma desenleri: Olgubilim. M Çelebi (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri* içinde, (s. 32-37). Ankara: Pegem Akademi.
- Turgut, G. ve Kışla, T. (2015). Bilgisayar destekli hikâye anlatımı yöntemi: Alanyazın araştırması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 97-121.
- Türkben, T. (2019). Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarının deyim varlığı ve öğretimi açısından incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 63-90.
- Varişoğlu, B., Şeref, İ., Gedik, M. ve Yılmaz, İ. (2014). Deyim ve atasözlerinin öğretilmesinde görsel bir araç olarak karikatürlerin başarıya etkisi. *Karadeniz Araştırmaları*, (41), 226-242.
- Yang, Y. T. C., & Wu, W. C. I. (2012). Digital storytelling for enhancing student academic achievement, critical thinking, and learning motivation: A year-long experimental study. *Computers & Education*, 59, 339-352.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. ve Özden, M. (2022). Dijital öykü kullanımının öğrencilerin konuşma becerisi tutum ve motivasyonuna etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 31, 197-208.
- Yüksel, P., Robin, B., & McNeil, S. (2011). *Educational uses of digital storytelling all around the world*. In M. Koehler & P. Mishra (Eds.), *Proceedings of SITE 2011-Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 1264-1271). Nashville, Tennessee, USA.
- Yürük, S. E. (2015). *Dijital öykülemeye dayalı değerler eğitiminin öğrencilerin değer kazanımı ve tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Extended Abstract

Introduction

One of the goals of Turkish language lessons is to enrich students' vocabulary based on what they listen to, watch, and read. Vocabulary is the whole formed by the words, idioms, formulaic expressions, stereotypes, proverbs, terms, and various expression patterns of a language. One of the important parts of this whole is the idioms, which are indispensable elements of our culture and language. As a result, idiom teaching activities are an important part of Turkish teaching. In order for these activities to be successful, they must be supported with digital content and prepared taking into account the learning styles, needs, and interests of the students. Currently, digital stories serve as a valuable resource for events due to their integration with information and communication technologies, appealing to a variety of senses. Digital stories are several-minute stories created by combining graphics, texts, recorded sounds, videos, and music with various multimedia tools. By using these stories, it will be possible to enrich students' idiom knowledge, which is a part of their vocabulary, based on what they read, listen to, and watch.

Method

The quantitative dimension of mixed-method research consisted of a single-group pretest-posttest experimental design, and the qualitative dimension consisted of a phenomenology study. The study group consisted of 22 students studying in the 7th grade of a lower secondary school in Nevşehir in the 2021/2022 academic year. The study employed an achievement test on idioms, developed by the researchers, to gather quantitative data, and a structured individual interview form for qualitative data collection. First of all, the idioms in the texts corresponding to the application period in the 7th grade Turkish textbook were identified. These 26 identified idioms were used in the stories prepared by the researchers. Finally, the prepared stories were converted into digital story format. We applied

the achievement test regarding the developed idioms to the study group as a pretest before starting the application. The application utilized digital stories to carry out activities related to the idioms encountered in the lessons. During this process, a structured individual interview form was used to collect qualitative data about the application, and an achievement test was applied as a posttest on the idioms developed as a result of the application. A permanence test was applied three weeks after the end of the application. The SPSS program analyzed the quantitative data, while the MAXQDA 2022 program analyzed the qualitative data.

Result and Discussion

In the study, first of all, the question "What is the effect of using digital stories on the success of teaching idioms?" was asked for the first sub-purpose of the research. We sought to answer this question. Examining the quantitative data from the research participants revealed that the use of digital stories in idiom teaching activities significantly altered the pretest and posttest scores, with the posttest scoring higher. Based on this data, it was determined that digital stories increased the success of teaching idioms. The second sub-objective of the study posed the question, "What is the effect of using digital stories on permanence in teaching idioms?" We sought the answer to this question. In the analysis made in light of the posttest scores from the quantitative data of the participants in the study and the data obtained from the permanence test carried out 3 weeks after the application, although there was a slight decrease in the permanence test as an arithmetic average between the posttest and permanence test scores, this did not appear to be a significant difference in the statistical analysis. This revealed that the use of digital stories not only increased the success of teaching idioms, but also enabled permanent learning. Finally, the question regarding the third sub-objective of the study was, "What are the students' opinions regarding the idiom teaching activities with digital stories?" Researchers searched for the answer to this question. The findings emerging from the qualitative data obtained as a result of individual interviews in the research indicated that digital stories made the lesson fun, beautiful, instructive, understandable, and remarkable.